

کاهش ارزش صادرات محصولات کشاورزی

اشاره:

به منظور بررسی و ارزیابی وضعیت صادرات غیرنفتی، یافتن نقاط کور و راه‌حل‌های آن برای رشد صادرات غیرنفتی، دسترسی به آخرین آمار و اطلاعات مربوط به صادرات، اهمیت بسزایی دارد. در ایران اسلامی که کاهش اتکا به نفت و تحقق برنامه اقتصاد بدون نفت، عمده‌ترین برنامه و راهبرد اقتصادی در سال‌های آتی می‌باشد، بررسی وضعیت صادرات غیرنفتی از اهمیت برخوردار است. در گزارش پیوست، آخرین اطلاعات آماری مربوط به صادرات محصولات کشاورزی ارایه شده است.

کاهش مقدار و ارزش خشکبار صادراتی کشور در نیمه نخست سال جاری از وجود معضلاتی در زمینه صادرات خبر می‌دهد. به عقیده صادرکنندگان خشکبار، وضعیت بازار جهانی این محصولات در سال جاری تفاوت زیادی با سال گذشته ندارد، لیکن سیاست‌های اتخاذ شده در کشور در زمینه صادرات، عملاً صدور محصولات غیرنفتی از جمله خشکبار را با معضل روبه‌رو ساخته است.

○ میزان صادرات خشکبار در نیمه اول امسال به ۶۷/۱ هزار تن به ارزش ۲۰۴/۲ میلیون دلار رسید که از نظر وزن ۲۶ درصد و از لحاظ ارزش ۳۴ درصد کمتر از مدت مشابه سال قبل بود.

به عقیده صادرکنندگان خشکبار، غیرواقعی بودن نرخ ارز صادراتی و برخورداری صادرکنندگان از ۵۰ درصد ارز حاصل از صادرات برای واردات کالا، سبب شده که از رونق صادرات خشکبار، مانند دیگر کالاهای غیرنفتی کاسته شود و انگیزه‌های قوی برای حضور در بازار جهانی و رشد صادرات از بین برود.

آنها به مشکلات مربوط به فرآوری و بسته‌بندی محصولات کشاورزی به ویژه خشکبار صادراتی ایران اشاره دارند و تأکید می‌کنند که باید تشویق‌های مناسب برای تسهیل سرمایه‌گذاری در این زمینه‌ها صورت بگیرد.

آخرین وضعیت صادرات محصولات کشاورزی

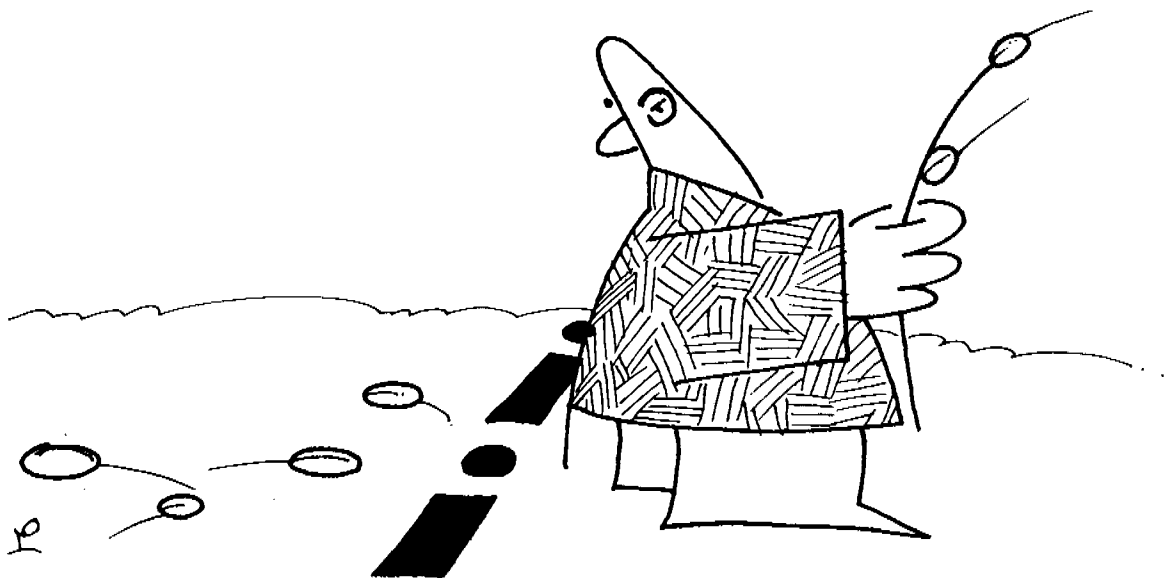
آمار و اطلاعات دریافتی از منابع رسمی، نشان می‌دهد که در نیمه نخست سال جاری، صادرات محصولات کشاورزی تغییرات عمده‌ای نداشته، اما ارزش آن نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۲۲ درصد کاهش دارد.

بر اساس گزارش مرکز توسعه صادرات ایران، در نیمه نخست سال جاری حدود ۳۳۸/۵ هزار تن فرآورده‌های کشاورزی به ارزش ۴۷۸/۷ میلیارد ریال (معادل ۲۷۲/۶ میلیون دلار) به خارج از کشور صادر شد که از نظر وزن تغییر محسوسی نسبت به نیمه نخست سال گذشته نداشت، اما از حیث ارزش، ۲۲ درصد کاهش نشان داد.

در نیمه نخست سال ۷۵ در مجموع ۳۳۸/۳ هزار تن کالای کشاورزی به ارزش ۶۱۵ میلیارد ریال (معادل ۳۵۱/۵ میلیون دلار) به خارج از کشور صادر شد.

خشکبار که بخش عمده درآمد حاصل از صادرات محصولات کشاورزی را تشکیل می‌دهد، در نیمه نخست سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل از وضعیت نامساعدی برخوردار بود.

میزان صادرات انواع خشکبار در این مدت با ۲۶ درصد کاهش از ۹۱/۲۵۸ تن به ۶۷/۱۲۱ تن رسید و درآمد حاصل از آن در این دوره زمانی با ۳۴ درصد افت از ۳۵۷/۶ میلیارد ریال (معادل ۲۰۴/۲ میلیون دلار) به ۲۳۵/۷ میلیارد ریال (معادل ۱۲۴/۷ میلیون دلار) بالغ شد.



در همین مدت صادرات کشمش با ۳۷ درصد کاهش از نظر وزن و ۵۶ درصد کاهش از نظر ارزش به ۱۶/۷ هزار تن به ارزش ۱۲/۶ میلیارد ریال رسید.

صادرات خرما نیز با وجود ۱۷ درصد افزایش از نظر وزن با ۴۰ درصد کاهش ارزش مواجه شد. در نیمه نخست سال جاری ۸۲۵۷ تن خرما به ارزش ۴/۷۹ میلیارد ریال صادر گردید.

صادرات برگه قیسی و زردآلو در همین دوره زمانی با ۲۴ درصد افت وزنی و ۲۳ درصد کاهش ارزش و صادرات سایر میوه‌های خشک با ۱۸ درصد افت وزنی و ۲۴ درصد کاهش ارزش مواجه بود. اما صادرات بادام و مغز بادام با ۳۵ درصد افزایش از نظر وزن و ۳۰ درصد رشد از لحاظ ارزش به ۲۰۰۴ تن به ارزش ۵/۹ میلیارد ریال بالغ شد.

این گزارش نشان می‌دهد که صادرات انواع میوه و تره‌بار ایران به جز انار و سیر در نیمه نخست سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل به شدت کاهش یافته است.

○ صادرات انواع میوه و تره‌بار ایران به جز انار و سیر، در نیمه نخست سال جاری کمتر از مدت مشابه سال قبل بود و در مجموع به ۱۳ میلیون دلار رسید.

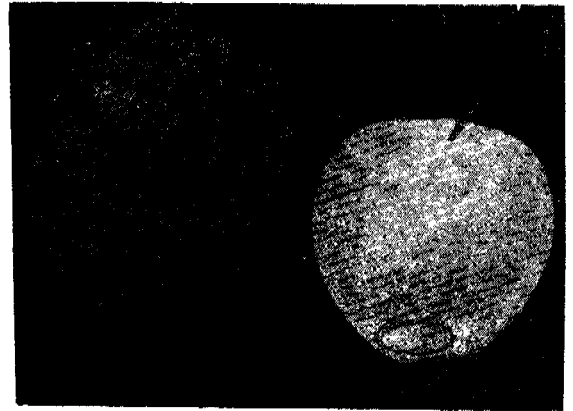
صادرات انواع میوه و تره‌بار از ۱۸۸/۵ هزار تن به ارزش ۲۲

○ با وجود آنکه میزان صادرات محصولات کشاورزی در نیمه نخست سال جاری تفاوت چشمگیری با سال گذشته نداشت، اما درآمد حاصل از آن ۲۲ درصد افت کرد.

صادرنندگان خشکبار به کاهش ۳۳ درصدی ارزش صادرات پسته، ۵۶ درصدی ارزش صادرات کشمش، ۴۰ درصدی ارزش صادرات خرما و ۴۳ درصدی ارزش صادرات برگه قیسی و زردآلو اشاره می‌کنند و می‌افزایند: ایران در تمام این بخش‌ها در سال‌های گذشته صاحب سهمی قابل توجه در بازار بود، در حالی که با اتخاذ شیوه‌های نامناسب در سیاست‌گذاری صادرات، اکنون صدور این محصولات به شدت کاهش یافته است.

آنها خواستار تجدیدنظر در سیاست‌های صادرات غیرنفتی، تثبیت مقررات حاکم بر آن و توجه جدی دولت به معضلات و تنگناهای موجود می‌باشند.

بر اساس گزارش منابع رسمی، در نیمه نخست سال جاری ۳۶/۳ هزار تن پسته به ارزش ۱۸۱/۱ میلیون دلار به خارج از کشور صادر شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر وزن ۲۹ درصد و از حیث ارزش ۳۲ درصد کاهش داشت. میزان صادرات پسته ایران در نیمه نخست سال گذشته به ۵۱/۱ هزار تن به ارزش ۱۷۶ میلیون دلار رسید.



۱۲/۸ هزار تن به ارزش ۷۲ میلیون دلار رسید. از دیگر اقلام موجود در این گروه، محصولات دریایی می‌باشند که صادرات آنها از نظر وزن ۵ درصد و از لحاظ ارزش ۱۸ درصد بیش از نیمه نخست سال گذشته بود. خاویار، ماهی و میگو در این گروه قرار دارند که با رشد وزنی و ارزشی (به جز میگو) روبه‌رو شده‌اند.

○ در نیمه نخست سال جاری، صادرات پسته با ۳۳ درصد، کشمش با ۵۶ درصد، خرما با ۴۰ درصد و برگه قیسی و زردآلو با ۴۳ درصد افت و صادرات بادام با ۳۰ درصد افزایش ارزش مواجه شد.

در بررسی مرکز توسعه صادرات آمده است که میزان صادرات «سایر کالاهای کشاورزی» در نیمه نخست امسال به ۲۲/۳ میلیارد ریال (۱۸/۵ میلیون دلار) رسید که بالغ بر ۲۰ میلیارد ریال آن (۱۱/۵ میلیون دلار) از صدور حبوبات (به ویژه نخود) به دست آمد. رشد صادرات دیگر اقلام این بخش شامل دام زنده، پرندگان، گل و گیاه، انواع تخمه، خاکشیر، تخم‌مرغ و... حدود ۴۱ درصد گزارش شده است.

میلیون دلار در شش ماهه نخست سال ۷۵ به حدود ۱۶۵ هزار تن به ارزش ۱۳ میلیون دلار در نیمه اول امسال رسید. صادرات این اقلام از نظر وزن ۱۲ درصد و از حیث ارزش ۴۱ درصد افت داشت.

هندوانه، سیب درختی، خربزه و طالبی، مرکبات، انار، انگور و سایر میوه‌های تازه و نیز سیب‌زمینی، گوجه‌فرنگی، پیاز، سیر و تره‌سار و سبزی‌ها در میان اقلام صادراتی میوه و تره‌بار ایران جای دارند.

زیره، زعفران، حنا، کنیرا، صمغ‌ها و رزین‌ها، شیرین‌بیان و گیاهان دارویی، پنبه و لیتتر از دیگر اقلام صادرات گروه کشاورزی می‌باشند. در میان این کالاها، ارزش صادرات زیره، زعفران و حنا بین ۵ تا ۶۶ درصد کاهش یافته، در حالی که دیگر کالاهای مورد بحث با ۱۲ تا ۷۲۶ درصد رشد مواجه شده‌اند.

در گروه کالاهای کشاورزی صادراتی، اقلام دیگری نظیر محصولات حیوانی و سایر کالاها نیز به چشم می‌خورد. این بررسی نشان می‌دهد که ایران از صدور ۱۱/۹ تن محصولات حیوانی (شامل انواع پوست و سالامبور، روده، پشم، کرک، مو و عسل) در نیمه نخست سال جاری ۶۲/۷ میلیون دلار درآمد کسب کرد که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از نظر وزن ۷ درصد و از لحاظ ارزش ۱۲ درصد کاهش داشت. میزان صادرات محصولات حیوانی در نیمه نخست سال گذشته به

برآورد صادرات کالاهای کشاورزی در شش ماهه اول سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۷۶

ارزش: میلیون ریال

وزن: تن

درصد تغییر		۶ ماهه اول سال ۷۵		۶ ماهه اول سال ۱۳۷۶		نوع کالا
ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	
(-۲۴)	(-۲۶)	(۳۵۷۳۶۴)	(۹۱۲۵۸)	(۲۳۵۷۴۵)	(۶۷۱۱۲)	انواع خشکبار
-۳۳	-۲۹	۳۰۷۸۷۸	۵۱۱۰۴	۲۰۶۶۹	۳۶۳۳۳	پسته و مغز پسته
-۵۶	-۳۷	۲۸۷۰۸	۲۶۴۳۴	۱۲۴۱	۱۶۷۳۱	کنجدش
-۴۰	۱۷	۷۹۹۳	۷۰۴۸	۲۷۹۰	۸۲۷۵	خرما
۳۰	۳۵	۴۵۶۲	۱۴۸۸	۵۹۱۱	۲۰۴	نادام و مغز بادام
-۴۳	-۴۴	۲۷۲۱	۱۶۸۸	۱۵۴۱	۹۳۷	برگه فسی و زردآلو
-۲۴	-۱۸	۵۵۰۲	۳۴۹۶	۴۲۰۳	۲۸۵۰	سایر میوه‌های خشک
(-۴۱)	(-۱۲)	(۳۸۵۲۰)	(۱۸۸۵۳)	(۲۲۷۵۱)	(۱۶۵۲۹۴)	انواع میوه تردبار و صیفی‌جات
-۶۰	-۲۵	۱۸۷۸۴	۱۰۷۱۸۸	۷۵۸۴	۸۷۵۱	هندوانه
-۳۲	-۳۲	۵۵۵۸	۳۱۳۵۰	۳۸۰۰	۲۱۳۹	سبب درختی
-۷۲	-۴۳	۳۰۷۶	۸۹۷۱	۸۵۹	۵۱۴۳	خربزه و طالبی
-۶۰	-۴۹	۲۸۳۷	۱۰۶۹۷	۱۱۳۸	۵۴۸۵	مرکبات
۳۹۳	۴۶۶	۲۸	۱۳۹	۱۳۸	۷۸۷	انار
-۸۸	-۸۷	۱۴	۷۵	۱۰۷	۱۰۰	انگور
-۶	۳۹	۱۳۶۷	۳۹۴۳	۱۲۸۶	۵۴۹۲	سایر میوه‌های تازه
-	-	-	-	۳۳۳۹	۱۶۴۹۲	سبب زمینی
-۷۶	-۵۸	۱۰۷۹	۶۱۰۷	۲۵۹	۲۵۸۴	گوجه‌فرنگی
-	-	-	-	۵۶۱	۴۶۵۶	پیاز
۲۴	۱۰۵	۷۲۲	۲۲۵۹	۸۹۷	۴۶۳۸	سیر
-۴۱	-	۵۰۵۵	۱۷۸۰۱	۲۹۸۸	۱۷۸۶۶	تره‌بار و سبزیجات
(۱۸)	(۵)	(۳۰۷۸۱)	(۲۷۳۰)	(۳۶۲۲۳)	(۲۸۷۹)	محصولات دریایی:
۲۳	۱۴	۲۱۵۹۸	۵۱	۲۶۶۱۶	۵۸	خاوبار
۱۸	۴	۴۲۴۷	۲۰۱۶	۵۰۳۰	۲۱۰۴	ماهی
-۷	۸	۴۹۳۶	۶۶۳	۴۵۷۷	۷۱۷	میگو
(-۶۶)	(-۶۷)	(۱۹۲۱۲)	(۱۱۰۸۹)	(۶۵۲۵)	(۳۷۱۲)	زیره
(-۲۸)	(-۲۹)	(۱۳۸۹۴)	(۲۱)	(۹۹۸۹)	(۱۵)	زعفران
(-۵)	(۱)	(۵۵۱)	(۸۵۷)	(۵۲۴)	(۸۶۷)	حننا
(۱۲)	(۲۹)	(۱۴۸۱)	(۶۹۲)	(۱۶۶۵)	(۸۹۰)	کتیرا، صمغ‌ها و رزین‌ها
(۱۶)	(۲۶)	(۲۱۰۶)	(۳۱۳۵)	(۲۴۴۱)	(۳۹۵۸)	ریشه شیرین بیان و گیاهان دارویی
(۷۳۶)	(۴۵۱)	(۲۲۸۱)	(۲۰۷۸)	(۱۹۰۶۴)	(۱۱۴۵۶)	پنبه و لینتر
(-۱۲)	(-۷)	(۱۲۵۹۶۵)	(۱۲۸۱۵)	(۱۱۱۴۷۴)	(۱۱۸۸۲)	محصولات حیوانی:
-۱۳	-۱۱	۸۴۴۱۶	۱۰۹۲۴	۷۳۳۰۳	۹۷۵۶	انواع پوست و سالامبور
-۷	۱۱	۳۰۶۳۰	۵۹۱	۲۸۴۱۲	۶۵۷	روده
-۱۵	-۵	۹۸۷۳	۷۳۷	۸۴۱۷	۷۰۱	پشم، کرک و مو
۲۸	۳۶	۱۰۴۶	۵۶۳	۱۳۴۲	۷۶۸	عسل
(۴۱)	(۱۸۰)	(۲۲۹۳۹)	(۲۵۱۳۱)	(۳۲۳۱۹)	(۷۰۳۹۰)	سایر کالاهای کشاورزی
-۲۲	-	۶۱۵۰۹۴	۳۳۸۳۶	۴۷۸۷۲۰	۳۳۸۴۵۵	جمع